

Verslag

Bijeenkomst	USP-lab Omgevingsvisie	Verslag door	M. Kassing
Datum	13 januari 2020		
Tijdstip	18.00 – 21.30 uur		
Plaats	Marinus Ruppertgebouw, Leuvenlaan 21, Utrecht		

Agendapunten

1. Welkom
 2. Aanleiding en context Omgevingsvisie
 3. Resultaten enquête
 4. Doorkijk planproces
 5. Organisatie en participatie
 6. Vragen
 7. Introductie werken in groepjes/spelregels
 8. Tafelgesprek: Ronde 1: 'parels en zwijnen'
 9. Tafelgesprek: Ronde 2: voorkeuren voor de toekomst
 10. Informeel napraten en einde
-

Verslag

1. Welkom

De bijeenkomst start met een korte film.

Jeanine Hoogendoorn heet de aanwezigen welkom op de bijeenkomst over het Utrecht Science Park (USP). Vanavond wordt met elkaar gesproken over de wensen en voorkeuren voor het gebied in de aankomende jaren. Deze avond is bedoeld om van gedachten te wisselen over de uitkomsten van de enquête en hierover verdiepende gesprekken te hebben (wat zijn de wensen, wat vinden we belangrijk, wat willen we behouden en welke plekken zijn voor verbetering vatbaar).

Jeanine Hoogendoorn merkt op dat in een lab verbindingen worden aangegaan, het kan bruisen en soms knetteren, de uitkomsten staan niet van tevoren vast. Daardoor is het spannend en hopelijk ook leuk. Deze avond is belegd omdat het gebied is veranderd, er zijn in de afgelopen jaren mensen in het gebied komen wonen, er zijn bedrijven bijgekomen. Deze ontwikkelingen brengen nieuwe vraagstukken met zich mee, bijvoorbeeld op het gebied van bereikbaarheid, voorzieningen, parkeren, fietsen, etc. In de aankomende jaren zal het gebied verder worden ontwikkeld. Deze avond is bedoeld om te bespreken wat bewoners, bezoekers, etc. belangrijk vinden. De opgehaalde informatie zal worden verwerkt in de nog op te stellen Omgevingsvisie.

Jeanine Hoogendoorn inventariseert wie er in de zaal aanwezig zijn. Het is goed te zien dat de aanwezigen diverse achtergronden hebben zoals bewoners van het USP-gebied, werknemers, studenten, bewoners van omliggende wijken, belangenorganisaties, gemeenteraad en bewoners uit andere gemeenten. Er is geen pers aanwezig. Het merendeel van de aanwezigen heeft de enquête ingevuld.

Jeanine Hoogendoorn licht het programma toe. Allereerst zal stedenbouwkundige Claar Talsma vertellen over de kenmerken van het gebied. Daarna zal Maaïke van Teeseling de belangrijkste uitkomsten van de enquête presenteren en de vervolgstappen. Daarna start het lab. De aanwezigen

Datum 13 januari 2020

worden verdeeld over de verschillende ruimten. De bijeenkomst wordt in de centrale hal afgesloten, met een drankje en de mogelijkheid om na te praten.

Een sfeerverslag van de plenaire bijeenkomst en de verslagen van de subgroepen worden op de website www.uspomgevingsvisie.nl geplaatst.

De gemeente werkt bij het opstellen van de Omgevingsvisie samen met een aantal partners in het gebied: de Universiteit Utrecht (UU), het Universitair Medisch Centrum Utrecht (UMC-Utrecht) en de Stichting Utrecht Science park. Jeanine vraagt naar de grootste uitdagingen voor de toekomst.

- Jeroen Hutten (UU) geeft aan dat elke dag circa 70.000 mensen in het gebied aanwezig zijn, een enorme hoeveelheid 'brainpower'. Hij hoopt dat in het gebied door toevallige ontmoetingen samenwerkingen ontstaan en dat de bedrijven op het gebied van mens en dier een mondiale kennisspeler worden.
- Mieke de Bruin (Stichting Utrecht Science Park) geeft aan dat in de komende jaren stappen worden gezet bijvoorbeeld op het gebied van het ecosysteem en het verblijfsklimaat. Zij hoopt dat in de toekomst ook ingezet wordt op samenwerking en verwacht meer research en development bedrijven naar USP te trekken. Deze bedrijven helpen bij het vormgeven van de ambitie.
- Laura Bulau (UMC Utrecht) geeft aan dat USP ook een medische campus is. Het opstellen van een Omgevingsvisie biedt kansen voor de toekomst. Om te voldoen aan de uitdagingen moet de ruimtelijke opgave kloppen.
- Jeanine vraagt aan Martine Sluiter (gemeente Utrecht) wat haar verwachtingen van de avond zijn. Ze is blij met de grote opkomst. Al langer wordt met diverse partijen gesproken over de toekomst van het USP. Vanavond worden de eerste gesprekken gevoerd met omwonenden, bewoners en gebruikers van het gebied. Zij hoopt op mooie gesprekken.

2. Aanleiding en context omgevingsvisie

Claar Talsma licht toe waarom het van belang is dat er een omgevingsvisie wordt opgesteld. Dat heeft allereerst te maken met het feit dat er in het gebied ontwikkelingen plaatsvinden die niet meer in het bestemmingsplan passen, zoals het Prinses Máximacentrum en de International School Utrecht.

Daarnaast hebben de partijen op het science park ook ambities, die zij hebben opgeschreven in het Ambitiedocument USP. Ook deze ambities passen niet in het huidige bestemmingsplan. .

De gemeente heeft op basis van het huidige beleid een omgevingsvisie gemaakt voor de hele gemeente. Dit is algemeen beleid, dat op gebiedsniveau verder wordt uitgewerkt, in dit geval dus voor het USP. In een omgevingsvisie wordt beschreven wat de waarden in het gebied zijn, wat behouden moet blijven en welke elementen toegevoegd/veranderd mogen worden. Ook voor het USP wordt nu een omgevingsvisie gemaakt.

Utrecht groeit in de komende jaren enorm. De stad werkt aan een ruimtelijke strategie over 20 jaar. Mensen willen wonen, werken, sporten en recreëren in de stad. Het USP bestaat niet alleen uit de gebouwde omgeving maar ook voor een groot deel uit onbebouwd gebied met groen, natuur en weilanden.

Het USP maakt deel uit van een groter gebied. Het is ingeklemd tussen vier gemeenten te weten Utrecht, De Bilt, Zeist en Bunnik. Het USP grenst aan groene gebieden, zoals Amelisweerd. De Nieuwe Hollandse Waterlinie loopt door het USP.

Aan de hand van een schematische weergave toont Claar Talsma het gebruik in het gebied en welke oppervlakte het gebruik inneemt (zoals wonen, onderwijs, zorg, werken, agrarische functies, groen, etc.). Het is een bijzonder gebied. Een groot deel van het oppervlak van het USP is onbebouwd en groen. In het USP is maar beperkt ruimte in gebruik voor wonen als je het vergelijkt met andere 'wijken' in de stad. Er wonen circa 2500 mensen. 's Nachts is het rustig maar overdag komt er een ware intocht van mensen op gang. Overdag ligt het aantal mensen op circa 75.000. Mensen komen naar het USP om te werken, te studeren, maar ook om behandelingen in de ziekenhuizen te ondergaan. De bezoekers komen van over de hele wereld.

Datum 13 januari 2020

Door de partners in het gebied is een ambitiesdocument opgesteld. Zo is er de wens om een gezond en duurzaam science park te realiseren waarin ruimte is voor groei van het kenniscluster en van de levendigheid in het gebied. Ook ten aanzien van het landschap is een aantal ambities geformuleerd.

Er zijn vier thema's benoemd met belangrijke opgaven voor de toekomst:

- Slimme mix van functies: in het gebied wonen, werken en studeren mensen. Zij bezoeken de verschillende onderwijslocaties zoals de universiteit, de hogeschool, en de internationale school of één van de zes ziekenhuizen die in het gebied gevestigd zijn waaronder het grootste dierenziekenhuis in Europa. Het gebied is aantrekkelijk voor research en development bedrijven doordat er een wisselwerking is met de wetenschap. Er is behoefte om te ontspannen in het gebied. Er zijn diverse sportfaciliteiten.
Een aantal gebouwen van het UMC en de Universiteit moeten vernieuwd en verduurzaamd worden. Er is nu onvoldoende ruimte voor nieuwe research en development bedrijven. Er is ook meer ruimte nodig voor ontmoeten, voor voorzieningen en voor woningen.
- Groen en gezond landschap: er zijn belangrijke cultuurhistorische waarden in het gebied (zoals de Nieuwe Hollandse Waterlinie). Ingezet moet worden op een gezonde omgeving waar mensen elkaar ontmoeten, kunnen sporten en recreëren. De groene omgeving moet ook beschikbaar zijn voor de mensen in de omgeving. Er moet een robuust groen raamwerk ontstaan waarbij diverse duurzaamheidselementen een plek krijgen (klimaat, wateropvang, etc.) en er wordt gezocht naar ruimte voor sportvelden, zonnevelden, windmolens en gebruik door diergeneeskunde.
- Autoluw en bereikbaar: de bezoekers van het USP moeten het USP kunnen bereiken. De tram rijdt, maar bij verdere groei moet het openbaar vervoer verder worden verbeterd. Een eerste bereikbaarheidsstudie is uitgevoerd. Een uitkomst is dat als het autogebruik verder toeneemt er meer parkeren op grotere afstand moet komen in combinatie met openbaar vervoer. Voor de kwaliteit in het gebied wil je het parkeren op maaiveld verminderen. Ook zullen de fiets- en voetpaden verbeterd moeten worden evenals het fietsparkeren.
- Zichtbaar duurzaam en gasloos: partijen in dit gebied zijn ambitieus en willen energieneutraal worden. Veel daken liggen al vol met zonnepanelen. Een belangrijke zoektocht wordt: hoe gaan we de ruimte vinden voor verdere verduurzaming en in welke vorm om de ambities vorm te geven?

Clair Talsma geeft aan dat nu al bekend is dat niet alle ambities gerealiseerd kunnen worden vanwege de soms ook conflicterende belangen. Sommige ambities zullen in de omliggende gebieden gerealiseerd moeten worden. Er zullen dus keuzes moeten worden gemaakt.

3. Resultaten enquête

Maaïke van Teeseling presenteert de belangrijkste uitkomsten van de enquête. De presentatie en het rapport zijn terug te vinden op www.uspomgevingsvisie.nl.

Er is door een aantal partijen een ambitiesdocument opgesteld en hierbij zijn veel partijen betrokken uit het gebied. Met de enquête is getoetst of de ambities worden gedeeld (of juist niet). De uitkomsten vormen voor de gemeente een basis voor de verdere gesprekken over oplossingen, conflicten en dilemma's.

De enquête heeft van 14 oktober tot 8 november 2019 online gestaan. Daarnaast is de enquête ook op straat afgenomen. In totaal hebben 3190 mensen de enquête ingevuld. 800 mensen hebben zich aangemeld om op de hoogte te blijven van het verloop van het proces.

Verschillende groepen hebben de enquête ingevuld (geënquêteerden konden meerdere doelgroepen aanvinken):

Studenten	1331
Werknemers	1478
Bewoners USP	609
Bewoners ander wijken/gemeente	434
Bezoekers	167

Datum 13 januari 2020

- 40% van de bewoners van USP die de enquête hebben ingevuld wonen aan de Cambridgelaan. Ongeveer 42% van de bewoners uit omliggende wijken die de enquête hebben ingevuld komen uit Rijnsweerd.
- Van de bezoekers is een groot deel sporter of werknemer van een onderzoeksinstituting.
- De respons per doelgroep is voldoende om een nauwkeurige uitspraak te kunnen doen over de verschillende vragen.
- Op de vraag 'wat is voor jou het meest kenmerkende voor het USP' is als top 3 geantwoord: onderwijs (83%), onderzoek/research & development (56%) en gezondheidszorg (43%).
- Op de vraag 'wat zou je willen verbeteren' luidt de top 3: bereikbaarheid (24%), meer/betere supermarkt(en) (20%) en meer groen/natuur (18%).
- Op de vraag 'welke voorzieningen wil je toevoegen voor een prettig verblijf' geven de geënquêteerden aan graag een supermarkt (53%), openbare ontmoetingsplekken (terrassen, zitplekken buiten 41%) en horeca (35% en parken (27%) te willen toevoegen. Met name de studenten die wonen op het USP willen een supermarkt toevoegen (93%).
- Studenten die niet op het USP wonen geven aan dat zij graag zelfstudieplekken willen toevoegen en omwonenden geven aan een park toe te willen voegen.
- Op de vraag waar men meer ruimte voor wil maken, geven de geënquêteerden aan meer ruimte te willen maken voor voorzieningen (zoals winkels en horeca, 39%), studeren/onderwijs (37%), groen en landschap (32%), openbare ontmoetingsplekken (30%).
- Op de vraag 'welk aanbod aan woningen moet de meeste ruimte krijgen' kon men een keuze maken uit 'studentenwoningen (57%), andere doelgroepen UPS (bijvoorbeeld werknemers, PHD, 15%), doelgroepen buiten USP (zoals sociale huur, vrije sector, koop, 6%) en geen extra woningen (14%).
- Studenten, bezoekers en werknemers zijn het meest positief (respectievelijk 68%, 65% en 63% over het toevoegen van ruimte voor werkgelegenheid en research en development bedrijven. Bewoners van het USP zijn het minst positief (33% belangrijk of zeer belangrijk en 28% niet of helemaal niet belangrijk). Opvallend is dat 15% van de studenten en 39% van de bewoners USP aangeven hier geen mening over te hebben.
- Op de vraag over het toekomstig gebruik van het landschap kon men een voorkeur aangeven. 47% wil meer ruimte voor recreatie, 31% wil ruimte voor het opwekken van duurzame energie, 12% voor sportvelden. 34% van de geënquêteerden wil het landschap niet wijzigen (met name de bewoners rondom het USP).
- Uit de resultaten blijkt dat de fiets/e-bike het belangrijkste vervoermiddel is van de geënquêteerden (56%), 24% maakt gebruik van het OV, 17% van de auto/carpoolend. 69% van de fietsers is tevreden over de fietsvoorzieningen.
- Op de vraag aan de 31% die niet tevreden is, 'wat kan er voor de fiets verbeterd worden' is geantwoord: meer of betere fietsparkeervoorzieningen (73%), betere en bredere fietspaden (47%) en meer geschikte fietsroutes (30%).
- Op de vraag aan iedereen 'wat kan er voor de voetganger verbeterd worden' is geantwoord: veiligere oversteekplaatsen (43%), meer of betere voetpaden (16%), minder obstakels (bijvoorbeeld geparkeerde fietsen, 16%). 36% heeft geen suggesties.

Datum 13 januari 2020

- In de enquête is een vraag gesteld over de wens uit het Ambitiedocument USP voor het realiseren van een meer autoluw centrum. Studenten en bewoners van het USP zijn hier het vaakst voorstander van. Bij alle andere doelgroepen is het opvallend dat circa 20% hierover geen mening heeft. Het hoogste percentage tegen een meer autoluw centrum is met 29% te vinden bij werknemers. Het grootste deel van de werknemers (52%) is echter voorstander van een meer autoluw centrum. Van de bezoekers van het USP die naar het USP komen met de auto is 39% tegen een autoluw centrum.
- De geënquêteerden die met de auto naar het gebied komen, is gevraagd hoeveel minuten lopen tot aan de parkeerplaats zij acceptabel vinden. De mensen vinden tot 6 minuten lopen (of minder) acceptabel, maar er zijn ook groepen (met name de werknemers van de Hogeschool) die 8 tot 10 minuten ook nog acceptabel vinden. De mensen die bij de bedrijven werken willen het liefst zo dichtbij als mogelijk parkeren.

4. Doorkijk planproces

Maaïke van Teeseling licht toe dat de enquête de eerste stap in het proces was.

Vanavond vindt het eerste USP-lab plaats. In de groepen zal gesproken worden over de waarden in het gebied en voorkeuren voor de toekomst.

Met de inbreng uit de enquête en het USP-lab gaan we een aantal ruimtelijke modellen uitwerken. Deze modellen moeten inzicht geven in mogelijke invullingen en keuzes in het gebied en ook in dilemma's. Tijdens het volgende USP-lab (april 2020) zullen ruimtelijke modellen worden besproken. We zullen dan in gesprek gaan over welke plussen en minnen jullie zien. In mei/juni 2020 zal een aantal verdiepende sessies worden georganiseerd bijvoorbeeld over de invulling van het landschap, de oplossingen voor bereikbaarheid, etc.

Op basis van de besprekingen over de ruimtelijke modellen en de verdiepende sessies zal een voorkeursmodel worden gemaakt voor de ruimtelijke invulling in de toekomst. Dit wordt verwerkt in een concept Omgevingsvisie. In de tweede helft 2020 zal het college gevraagd worden om de concept Omgevingsvisie vrij te geven voor inspraak. Op basis van de reacties wordt gekeken of er aanleiding is om de Omgevingsvisie aan te passen. Gestreefd wordt om de Omgevingsvisie begin 2021 ter vaststelling voor te leggen aan de gemeenteraad (waarbij zij ook zullen kijken of de inspraakreacties goed verwerkt zijn).

5. Organisatie en participatie

De gemeente, UU, UMC Utrecht, de Stichting USP werken in een gezamenlijk projectteam. In het projectteam worden de tussenproducten besproken.

Het projectteam heeft een partneroverleg opgericht. In dit overleg participeren diverse organisaties (zoals bewoners, studentenorganisaties, bewonersorganisaties, vertegenwoordigers bedrijven, stichting Utrechts Landschap, etc.) en aan hen is gevraagd om kritisch mee te kijken en te adviseren op het participatieproces. Voeren we de juiste gesprekken, over de goede onderwerpen en met de goede mensen?

Met de diverse overheden (zoals provincie, waterschappen, buurgemeenten, etc.) vinden consulterende besprekingen plaats.

In de USP-labs/deelsessies vindt consultatie op de inhoud plaats.

6. Vragen

Opgemerkt wordt dat in een eerder plan ook werd gesproken over geothermie. Nu wordt alleen gesproken over windmolens.

Geantwoord wordt dat geothermie zeker ook in beeld is, maar een langdurig onderzoekstraject kent, en dat dit nog loopt.

Datum 13 januari 2020

Opgemerkt wordt dat eerder is gezegd dat er geen extra supermarkt in het USP zou komen. **Geantwoord** wordt dat binnen het kader van het bestemmingsplan er nu geen ruimte is voor het vestigen van een nieuwe supermarkt. In de ontwikkeling van de Archimedeslaan 16 wordt rekening gehouden met het vestigen van een supermarkt. In het proces voor het opstellen van de Omgevingsvisie is dit uiteraard een belangrijk onderwerp. In de gemeenteraad zijn hier ook vragen gesteld. Deze zijn inmiddels beantwoord.

Uit de presentatie kan worden opgemaakt dat er verschillende belangen zijn en verschillende voorkeuren bij doelgroepen. **Gevraagd** wordt hoe het projectteam omgaat met de afweging van de belangen (zeker wanneer sprake is van tegengestelde belangen).

Maaïke van Teeseling antwoordt dat in de ruimtelijke modellen gekeken wordt hoe invulling kan worden gegeven aan de wensen. De keuzes zullen worden onderbouwd. Gekeken wordt of ook de belangen en wensen van kleinere groepen meegenomen kunnen worden in de omgevingsvisie. Het is niet zo dat 'de meeste stemmen gelden'.

Geconstateerd wordt dat wanneer men kijkt naar het aantal gebruikers van het USP, de studenten ondervertegenwoordigd zijn in de enquête en de medewerkers oververtegenwoordigd. **Gevraagd** wordt of hier in de verdere uitwerking rekening mee wordt gehouden.

Maaïke van Teeseling antwoordt dat er heel veel studenten hebben meegedaan en dat het aantal deelnemers per groep sowieso voldoende is om de uitkomst voor de hele groep als representatief te kunnen aanmerken. Als je de groep studenten en bewoners (ook meest studenten) bij elkaar optelt, betreft dit zelfs de grootste groep. De uitkomsten uit de enquête geven inzicht in waar men het grotendeels wel en nog niet over eens is. We gaan daar dan ook verder over in gesprek tijdens de labs om te onderzoeken wat er achter zit, en om te kijken of er oplossingen zijn die tegemoet komen aan verschillende belangen.

7. Introductie werken in groepjes

Alle aanwezigen hebben bij binnenkomst een briefje met een kleur en een nummer gekregen, zodat er aan de tafels een mix is van verschillende doelgroepen. De aanwezigen worden verzocht zich te verdelen over de diverse zalen.

Tijdens de eerste ronde, een inventariserende ronde, worden de aanwezigen gevraagd parels en zwijnen te benoemen (wat vind je waardevol in het gebied en wil je behouden/wat is voor verbetering vatbaar en waarom?).

In de tweede ronde wordt gevraagd om aan te geven welke toekomstige invulling van een thema de voorkeur heeft en waarom.

Van de rondes in groepen wordt een gedetailleerd verslag gemaakt. Het verslag wordt aan de deelnemers gemaïld en zij ontvangen een uitnodiging voor het tweede USP-lab.

Het plenaire deel wordt om 19.00 afgerond.

8. Tafelgesprek Ronde 1: parels en zwijnen: de verslagen staan op de website

9. Tafelgesprek Ronde 2: voorkeuren voor de toekomst de verslagen staan op de website

10. Informeel napraten en einde